

Schoolplan 2020-2024

mei 2021

ZAAM interconfessioneel
voortgezet onderwijs

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
1 Totstandkoming schoolplan	6
2 Het Cygnus Gymnasium	7
2.1 Missie	7
2.2 Visie	8
2.3 De blik naar voren	8
3 Vijf doelstellingen	9
3.1 Doelstelling 1: betrokkenheid van leerlingen bij eigen leren en organisatie vergroten	9
3.2 Doelstelling 2: informatie-uitwisseling met en over leerlingen verbeteren	10
3.3 Doelstelling 3: inhoudelijker invulling geven aan ons motto: <i>Voor wereldburgers en wetenschappers</i>	11
3.4 Doelstelling 4: (verder) professionaliseren van personeel en organisatie	12
3.5 Doelstelling 5: schoolprofiel aanscherpen en naamsbekendheid vergroten	13
4 Kwaliteitszorg	15
4.1 Onderwijskwaliteit	15
4.2 P&O-beleid	16

Voorwoord

Voor u ligt ons Schoolplan 2020-2024. Dit plan beschrijft de voor de komende jaren uitgezette koers van het Cygnus Gymnasium in Amsterdam. Het vormt de leidraad voor de ontwikkeling van ons onderwijs. In dit schoolplan is vanuit onze visie op eigentijds gymnasiaal onderwijs en vanuit de positie van het Cygnus Gymnasium in een grootstedelijke context onze ambitie voor de komende vier jaar geformuleerd.

Om goed onderwijs te kunnen geven is het nodig daaraan stelselmatig te werken en zorg te besteden aan de kwaliteit en ontwikkeling daarvan. De wijze waarop wij dit de komende jaren willen aanpakken, is in dit schoolplan beschreven. Daarmee hebben we niet alleen willen voldoen aan de wettelijke verplichting om ten minste eens per vier jaar een schoolplan op te stellen, maar hebben we eerst en vooral een document in handen ván en vóór de school, een naar wij hopen effectief en bruikbaar instrument voor alle medewerkers, dat richting geeft aan ons onderwijs. Het is uitdrukkelijk de bedoeling met de doelstellingen in het stuk planmatig aan de slag te gaan en de voortgang daarvan te bewaken. Als onderwijskundige of maatschappelijke ontwikkelingen vragen om een aanpassing van ons beleid, stellen we het schoolplan bij.

We spreken de wens uit dat het enthousiasme waarmee wij ons inzetten voor het Cygnus Gymnasium en alle 'Cygneren' in dit schoolplan doorklinkt en dat dit enthousiasme voor eenieder die dit leest voelbaar is. We gaan graag met de lezer in gesprek teneinde ons onderwijs verder te verbeteren en aldus bij te dragen aan een voor onze leerlingen betekenisvolle en rijke schoolloopbaan.

Hanneke de Gier
Rector Cygnus Gymnasium

april 2021

1 Totstandkoming schoolplan

De totstandkoming van voorliggend document, Schoolplan 2020-2024, kent een wat lange ontstaansgeschiedenis. Om tot een conceptschoolplan te komen heeft de schoolleiding begin 2019 het toen nog geldende schoolplan en het A3-model¹ geëvalueerd. Ook is er toen een sterkte-zwakteanalyse van de school gemaakt. Mede op basis daarvan zijn door de schoolleiding in samenwerking met de Werkgroep Schoolplan, bestaande uit acht docenten, de missie en visie van de school kritisch tegen het licht gehouden en op punten bijgesteld. Ook het motto, *Voor wereldburgers en wetenschappers*, is opnieuw ter discussie gesteld (en opnieuw omarmd).

In samenspraak met de werkgroep is ervoor gekozen om vijf doelstellingen te formuleren die het Cygnus Gymnasium de komende jaren toegewijd en met volle inzet wil nastreven. Deze doelstellingen (en de onderbouwing daarvan) zijn voortgekomen uit bijeenkomsten met het team, interactieve workshops met leerlingen uit het vijfde leerjaar, gesprekken met de Ouderraad en Medezeggenschapsraad. De doelstellingen vormen de kern van het schoolplan.

Vanwege wisselingen in de schoolleiding in de kalenderjaren 2019 en 2020 is het schoolplan in die jaren hier en daar bijgesteld en heeft het, ook vanwege de coronacrisis, even geduurd voor er sprake was van een definitieve versie. Zo zijn de doelstellingen in een overleg met de schoolleiding en de werkgroep in februari 2020 opnieuw besproken en op basis daarvan geherformuleerd. De definitieve versie is begin 2021 voorgelegd aan de werkgroep. Opmerkingen en suggesties ter verbetering zijn in voorliggende versie verwerkt. De Medezeggenschapsraad heeft die versie besproken en daarmee ingestemd.

---

¹ Het A3-model brengt de in gang te zetten ontwikkelingen in beeld op basis van de missie en visie van de school en de gestelde doelen.

2 Het Cygnus Gymnasium

Het Cygnus Gymnasium is een dynamische school in Amsterdam-Oost waar leerlingen uit alle lagen van de bevolking vertegenwoordigd zijn. De school is onderdeel van de interconfessionele stichting ZAAM.² Net als vier jaar geleden kunnen we tevreden terugkijken op zeer goede resultaten en bovengemiddelde opbrengsten. De doorstroom is vergeleken met die van de andere gymnasia in het land gemiddeld. Het Cygnus heeft sinds schooljaar 2010-2011 examenlichtingen afgeleverd. Alle slagingspercentages liggen sindsdien ruim boven de 90%, ver boven het landelijk gemiddelde.³

Leraren, leerlingen en ouders voelen zich bij de school betrokken. Ouders en leerlingen zijn bovengemiddeld tevreden, zo laten de tevredenheidsenquêtes zien die jaarlijks onder beide groepen worden afgenomen.⁴ De uitkomsten tonen ook dat we op sociale veiligheid uitstekend scoren.

Het Cygnus beschikt over een kwalitatief sterk docententeam dat de leerlingen uitdaagt te excelleren: tijdens de lessen, vakoverstijgende projecten, keuzemodules en buitenschoolse activiteiten. Het onderwijs is van hoog niveau.

Ten aanzien van de financiën kan worden opgemerkt dat het Cygnus Gymnasium uitgaat van een neutrale begroting. Er wordt gebruik gemaakt van diverse (onderwijs)stimulerende landelijke en lokale subsidies om bijzondere onderwijsprojecten en extra initiatieven mogelijk te maken of te ondersteunen. Er wordt geen gebruik gemaakt van sponsorgelden.

2.1 Missie

Het Cygnus Gymnasium is een school voor leerlingen die nieuwsgierig zijn naar de wereld om hen heen en de wetenschap van morgen, kortom: *Voor wereldburgers en wetenschappers*. Dit motto is ook het tweede decennium van de 21ste eeuw op ons van toepassing: gedreven begeleiden we onze leerlingen, opdat ze zich kunnen ontwikkelen tot volwassen burgers die met een open blik en kritische houding de samenleving tegemoet treden.

We bieden een pre-academische omgeving voor leergierige leerlingen met een uiteenlopende belangstelling. We bereiden hen voor op het (wetenschappelijke) vervolgonderwijs én op de maatschappij. Onze leerlingen kiezen uit een breed aanbod en nemen verantwoordelijkheid voor hun leren. Ze genieten onderwijs van hoge kwaliteit, toegespitst op hun individuele leerbehoeften, in een stimulerende en veilige leeromgeving.⁵

We streven ernaar dat alle leerlingen die onze school met een diploma verlaten, een kritische, reflectieve en verantwoordelijke houding ontwikkelen. Ze zijn in staat keuzes te maken die passen bij hun belangstelling en mogelijkheden. Ook zijn ze gewend te onderzoeken wat waar is en schijnzekerheden en dogma's te toetsen. Ze kunnen kritisch reflecteren op normen en waarden die vanzelfsprekend lijken.

In het verlengde daarvan ontwikkelen ze hun zelfbewustzijn: Wie ben ik? Wie wil ik zijn? Hoe ga

ik om met mensen die anders zijn? Hoe verhoud ik mij tot andere culturen, levensbeschouwingen of (seksuele) identiteiten? Op het Cygnus Gymnasium gaan cognitieve ontwikkeling en burgerschapsvorming hand in hand met sociaal- emotionele ontwikkeling. We willen een school zijn waar leerlingen zich thuis voelen, elkaar respecteren en niet bang zijn om vragen te stellen of fouten te maken.

Wij streven ernaar dat leerlingen met plezier naar school en met energie weer naar huis gaan. Ze zijn nieuwsgierig en leergierig. Ze leren met zelfvertrouwen en voelen zich competent, zodat ze vanuit intrinsieke motivatie leren en steeds zelfstandiger kunnen werken.

---

² Zie <https://www.zaam.nl/over-zaam/identiteit/>.

³ Zie <https://scholenopdekaart.nl/middelbare-scholen/amsterdam/4415/cygnus-gymnasium/resultaten/>.

⁴ Zie <https://scholenopdekaart.nl/middelbare-scholen/amsterdam/4415/cygnus-gymnasium/tevredenheid/>.

⁵ Zie ook het *Schoolveiligheidsplan*: <https://www.cygnusgymnasium.nl/praktisch/Documenten>.

2.2 Visie

Onze leerlingen groeien op in een snel veranderende, complexe wereld. Veel manieren van kijken, zoals naar de economie, de technologie en het klimaat, blijken niet langer toekomstbestendig. Sociaal ondernemerschap, onze verhouding tot technologische ontwikkelingen en anders omgaan met de aarde zijn thema's die niet alleen een steeds grotere plaats innemen in het maatschappelijk debat, maar ook de praktijk van alledag steeds meer domineren. Als school moeten we ingesteld zijn op veranderingen om leerlingen goed op deze nieuwe wereld voor te bereiden.

We huldigen het standpunt dat als we jongeren willen laten leren, we zelf een lerende organisatie moeten zijn. We geven elkaar constructieve feedback en helpen elkaar waar we kunnen. Onze docenten zijn gedreven professionals. Ze leren van en met elkaar om de uitdagingen van de wereld van morgen het hoofd te kunnen bieden en vormen samen een professionele leergemeenschap. Pas als een school in staat is in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen en docenten openstaan voor nieuwe inzichten, ook van hun leerlingen, kunnen die leerlingen optimaal leren, zowel van hun docenten als van elkaar.

Om het onderwijs op een hoog niveau te houden evalueren we geregeld hoe het gaat via formele en informele weg met docenten, leerlingen en ouders. Onderwijs is altijd in beweging en vraagt om systematische reflectie op de vraag of wat we doen nog aansluit bij wat we beogen.

2.3 De blik naar voren

In het jaar dat we ons vijftienjarig jubileum vieren, is er veel om met trots en tevredenheid op terug te blikken. We hebben veel bereikt. Maar we willen ons verder ontwikkelen. We vormen een jonge, ambitieuze school en na vijftien jaar mogen we vaststellen dat de pioniersfase voorbij is.

Het Cygnus kent geen grote problemen. Wil de school zich echter ook op de lange termijn een aantrekkelijke school zijn voor een diverse leerlingenpopulatie en eigentijds gymnasiaal onderwijs blijven bieden, dan zal de organisatie zich op een aantal terreinen (verder) moeten

ontwikkelen.

De behoefte aan brede onderwijsontwikkeling, verdere professionalisering en structurelere kwaliteitszorg doet zich gevoelen. Ook willen we ons sterker profileren. Welke betekenis geeft ons motto, *Voor wereldburgers en wetenschappers*, aan de inrichting van ons onderwijs? Welke plaats willen we innemen te midden van de andere Amsterdamse gymnasia? Welke rol willen we spelen in de stad? En voor wie?

3 Vijf doelstellingen

In vijf doelstellingen hebben we de belangrijkste thema's uit de missie en visie vastgelegd waarmee we de komende jaren aan de slag willen. In dit hoofdstuk worden de doelstellingen, inclusief onderbouwing, en de daaruit voortvloeiende acties uiteengezet. Aan het begin van elk schooljaar besluiten we welke actiepunten we dat jaar in de praktijk willen uitwerken. Die punten worden vertaald naar concrete stappenplannen uitgezet in de tijd.

VIJF DOELSTELLINGEN

- 1) *Leerlinggedrag*: leerlingen meer betrekken bij en activeren voor a) hun eigen leerproces en b) de organisatie
- 2) *Leerlingwelzijn*: informatie-uitwisseling met en over leerlingen verbeteren en educatief partnerschap versterken
- 3) *Onderwijsontwikkeling*: inhoudelijker invulling geven aan het motto: *Voor wereldburgers en wetenschappers*
- 4) *Organisatieontwikkeling*: (verder) professionaliseren van personeel en organisatie
- 5) *Profilering*: schoolprofiel aanscherpen en naamsbekendheid vergroten

3.1 Doelstelling 1: Leerlingen meer betrekken bij en activeren voor a) hun eigen leerproces en b) de organisatie

Achtergrond

Docenten werken hard om leerlingen bij de les te houden. Leerlingen willen enerzijds meer uitdaging, maar vinden anderzijds de werkdruk soms erg hoog. Ze zouden graag zien dat de lessen meer aansluiten bij hun belevingswereld en de actualiteit.

Docenten geven aan dat ze allerlei initiatieven ontplooiën om leerlingen te activeren en bij de lessen te betrekken en dat er weinig ruimte is voor meer. Sommige activiteiten hebben tot doel leerlingen verantwoordelijker te maken voor hun eigen leerproces, andere zijn opgezet om

leerlingen te betrekken bij extra-curriculaire activiteiten of de school als organisatie. De initiatieven zijn echter vaak afhankelijk van individuele docenten en kunnen beter op elkaar worden afgestemd. Soms verhogen ze onbedoeld de werkdruk en/of doorkruisen ze de werkwijze van andere docenten.

Het geven van cijfers is een veel bediscussieerd onderwerp in dit verband. Een cijfercultuur kan leiden tot consumentengedrag bij leerlingen en het zicht belemmeren op het behalen van de leerdoelen. Het komt voor dat docenten cijfers gebruiken als stok achter de deur: "Anders doen ze niks."

Een risico is dat leerlingen binnen een methode enkel nog van hoofdstuk naar hoofdstuk werken en van toets naar toets. Dat draagt niet bij aan de intrinsieke motivatie.

Om meer zicht te krijgen op de intellectuele capaciteiten van leerlingen, nemen we aan het begin van leerjaar 1 de CBO Groepsscreening af. Het CBO (Centrum voor BegaafdheidsOnderzoek) verricht groepsonderzoek op scholen en is erop gericht de school, de ouders en de leerling zelf meer inzicht te geven in de capaciteiten en de (aan school gerelateerde) persoonskenmerken van leerlingen. Zo kunnen mogelijke problemen al vroeg in de schoolloopbaan worden gesignaleerd en kan, waar nodig, passende begeleiding worden ingezet.

Doelstelling 1: Leerlingen meer betrekken bij en activeren voor a) hun eigen leerproces en b) de organisatie

Wij streven ernaar om leerlingen zich verantwoordelijker te laten voelen voor hun eigen leerproces, zodat ze gemotiveerder met lesstof aan de slag gaan. We willen beter toegerust raken om gedrag te herkennen dat leren in de weg zit en ons instrumentarium om dat gedrag te sturen uitbreiden. Hoe zorgen we dat, in de terminologie van onderwijssocioloog Iliass El Hadioui, leerlingen actief en betrokken klimmen op de schoolladder?⁶ Betrokken, actieve leerlingen gaan met plezier naar school én met energie weer naar huis.

Ook het werkplezier van docenten neemt toe wanneer leerlingen zich actief opstellen en zich betrokken voelen bij de lessen en de school als organisatie. Leerlingen die actief meedenken over de invulling van het onderwijs, die initiatief tonen en met en voor elkaar activiteiten organiseren, ontwikkelen zich gemakkelijker tot betrokken (wereld)burgers.

Acties

- Betere instrumenten ontwikkelen en implementeren voor formatief evalueren om leerlingen inzicht te bieden in hun eigen leerproces en tegenwicht te bieden aan de cijfercultuur. Evalueren hoe feedback er nu meestal uitziet en uitzoeken welke kansen er nog liggen. Docenten waar nodig scholen in het geven van betekenisvolle feedback.
- Meer ruimte creëren in het lesrooster voor zaken als keuzeonderdelen en extra-curriculaire activiteiten.
- Leerlingen actief betrekken bij beleids- en organisatievraagstukken, onder andere via de MR, en ze laten meebeslissen over de inrichting van de school, zoals de kantine en aula.
- Leerlingen actief betrekken bij de selectieprocedures van medewerkers van de school.
- Leerlingen laten meedenken over de regels, normen en waarden op school.

---

⁶ El Hadioui schreef over het switchgedrag van leerlingen en de klim op de schoolladder in een grootstedelijke omgeving o.a. *Switchen en klimmen*, Uitgeverij Van Genneep (2019).

3.2 Doelstelling 2: informatie-uitwisseling met en over leerlingen verbeteren en educatief partnerschap versterken

Achtergrond

De sociale, psychische en fysieke veiligheid van de leerlingen krijgt doorlopend aandacht van vakdocenten en mentoren. Daarbij worden zij, waar nodig, ondersteund door ons zorgteam, dat onder andere bestaat uit een zorgcoördinator, een counselor, een ouder- en kindadviseur (OKA) en een begeleider passend onderwijs (BPO). Leerlingbegeleiding is een zaak van de hele school. Buiten de school werken we samen met onze ZAT-partners en het Samenwerkingsverband Amsterdam Diemen.

Voor tal van leerlingen is thuis niet een omgeving die een actieve leerattitude vanzelfsprekend stimuleert. Ook vinden ouders/verzorgers het soms lastig om te zien hoe het met hun kind op school gaat. Ze hebben weliswaar toegang tot de cijfers, maar kunnen hier niet aan aflezen hoe hun kind zich ontwikkelt. Cijfers zijn immers momentopnames en zeggen weinig over het leerproces.

Voor een positieve leerontwikkeling is het belangrijk dat we ouders als educatief partners tegemoet treden en laten zien hoe ouders aan de leerontwikkeling van hun kind kunnen bijdragen. Sommige leerlingen hebben misschien extra steun nodig, terwijl andere mogelijk behoefte hebben aan meer rust en ruimte thuis.

Doelstelling 2: informatie-uitwisseling met en over leerlingen verbeteren en educatief partnerschap versterken

Wij streven ernaar om op het Cygnus een cultuur te creëren waar informatie gedeeld wordt tussen leerlingen en ouders/verzorgers en de school. Een dergelijke cultuur kan het welzijn van leerlingen vergroten en dat komt hun ontwikkeling ten goede.

Acties

- Betrekken van ouders/verzorgers bij de schoolloopbaan van hun kind en dit tot iets vanzelfsprekends maken.
- Deelnemen aan het traject De Transformatieve School.
- Verder ontwikkelen en versterken van het mentoraat in de onder- en bovenbouw
- Mentoren waar nodig scholen in het voeren van gesprekken met leerlingen en ouders/verzorgers.

3.3 Doelstelling 3: inhoudelijker invulling geven aan ons motto: *Voor wereldburgers en wetenschappers*

Achtergrond

We willen ons motto graag meer recht doen en leerlingen onder andere extra ruimte geven voor het doen van onderzoek en meer inzicht geven in de mogelijkheden van een carrière in de wetenschap. Ook willen we ze helpen om nog betere wereldburgers te worden. Bij vakken als geschiedenis, maatschappijleer en filosofie wordt al expliciet aandacht besteed aan (wereld)burgerschap. In andere

lessen kan structureler ruimte komen voor het bespreken van de actualiteit en hoe leerlingen zich daartoe kunnen of moeten verhouden. Nu is dit soms nog te afhankelijk van individuele docenten. Vertrouwd raken met de taal, geschiedenis en tradities van een vreemde cultuur kan bijdragen aan goed burgerschap, schrijft filosofe Martha Nussbaum in *Not for Profit*.⁷ Je verdiepen in een wereld die niet de jouwe is, die ver van je af staat of lijkt te staan, kan je helpen om je weg te vinden in een pluriforme samenleving. Het onderwijs in de klassieke talen en cultuur biedt in dat opzicht een prachtige leerschool.

Doelstelling 3: **onderwijskundig inhoudelijker invulling geven aan ons motto: Voor wereldburgers en wetenschappers**

---

⁷ Nussbaum, Martha C. (2010). *Not for Profit. Why Democracy needs the Humanities*. Princeton University Press.

Wij streven ernaar om leerlingen zodanig te begeleiden in hun ontwikkeling dat zij als volwassen en betrokken wereldburgers met een open blik en kritische houding midden in de samenleving staan. Wereldburgers die schijnzekerheden toetsen en vraagtekens durven plaatsen bij normen en waarden die als vanzelfsprekend gelden. Ze staan open voor diversiteit en andere culturen en willen bijdragen aan een betere wereld.

Acties

- Meer inhoudelijke samenwerking binnen en tussen secties om het motto van de school handen en voeten te geven. Samenhang creëren tussen vakken door onder meer het vakoverstijgend aanleren van onderzoeksvaardigheden.
- Initiatieven als projectmatige lesprogramma's en excursies toetsen op hun toegevoegde waarde in het licht van ons motto en alleen uitvoeren als van die toegevoegde waarde sprake is.
- Schoolbreed de mogelijkheid onderzoeken om tijdens dagopeningen aan het begin van de eerste les aan de hand van een nieuwsitem, gedicht, filmfragment of tekst met leerlingen van gedachten te wisselen over maatschappelijke of ethische vraagstukken.
- Alumni vaker betrekken bij 1) activiteiten die voorbereiden op een studiekeuze en 2) projecten voor de ontwikkeling van leerlingen tot wereldburgers en wetenschappers.
- Uitbreiden van mogelijkheden voor maatschappelijke stages.
- Nadrukkelijker invulling geven aan het diversiteitsbeleid.

3.4 Doelstelling 4: (verder) professionaliseren van personeel en organisatie

Achtergrond

Het Cygnus beschikt over een betrokken en kwalitatief sterk docententeam. Wanneer docenten of ondersteuners zich willen ontwikkelen, wordt hier volop ruimte aan geboden, maar soms leunt deze ontwikkeling nog te zeer enkel op individuele behoeften en ambities. Willen we als schoolorganisatie gezamenlijk de door ons gestelde doelen bereiken, dan is het nodig scholing en ontwikkeling beter af te stemmen op de missie en visie van de school.

Ook willen we een cultuur waarin leren van en met elkaar vanzelfsprekend is en de

onderwijskwaliteit wordt ervaren als een gedeelde verantwoordelijkheid. Iedereen voelt zich veilig om feedback te geven en ontvangen, kan medewerkers aanspreken op het nakomen van gemaakte afspraken en het bijdragen aan gestelde leerdoelen.

Daarnaast streven we naar een vermindering van de werkdruk, een nog duidelijkere verdeling van operationele taken en voor iedereen heldere processen.

Doelstelling 4: (verder) professionaliseren van personeel en organisatie

Wij streven ernaar een overzichtelijke schoolorganisatie te vormen die zowel leerlingen als medewerkers een veilig en professioneel klimaat biedt om te leren en te werken. Waar ruimte is voor het maken van fouten, voor het geven en ontvangen van feedback, voor ontwikkeling en verdere professionalisering.

Acties

- Lessen en taken overzichtelijker en efficiënter toedelen en meer duidelijkheid scheppen over de wijze waarop het takenpakket van docenten zich verhoudt tot de aanstellingsomvang.
- Systematisch aandacht geven aan professionele ontwikkeling in lijn met de doelen van de school.
- Gelegenheid creëren voor zij-instromers en studenten om een lesbevoegdheid te halen en tegelijkertijd ervaring op te doen als docent.
- Meer aandacht voor collegiaal leren en het docententeam als een professionele leergemeenschap. Delen van kennis en ervaringen binnen de school en de stichting en de andere (Amsterdamse) gymnasia vanzelfsprekender laten zijn.
- Monitor werkdruk uitvoeren.

3.5 Doelstelling 5: schoolprofiel aanscherpen en de naamsbekendheid vergroten

Achtergrond

Het Cygnus Gymnasium kent een stabiel leerlingenaantal en is redelijk populair: jaarlijks melden zich meer leerlingen aan op plek 1, 2 en 3 dan dat er plaats is. Voor ongeveer 70% van hen is het Cygnus de eerste keus. De maximale capaciteit is 30 klassen, zo'n 840 leerlingen.

Toch kan de profilering van het Cygnus in het Amsterdamse onderwijsveld beter; de school onderscheidt zich nog onvoldoende van de andere Amsterdamse gymnasia.

Van de vijf gymnasia die Amsterdam rijk is, heeft het Cygnus de meest diverse leerlingenpopulatie. Nog steeds wordt een deel van de potentiële gymnasiumleerlingen echter niet bereikt. Leerlingen voor wie het niet vanzelfsprekend is of voor de hand ligt dat zij een gymnasiumopleiding volgen, maar daar uitstekend zouden passen, weten de weg naar een categoriaal gymnasium nog niet altijd te vinden. Dit geldt in het bijzonder voor leerlingen met een migratie-achtergrond en/of afkomstig uit een sociaal- economisch zwakker milieu. We willen dit nader onderzoeken en stappen zetten om goed toegerust te raken om leerlingen uit alle milieus goed te bedienen.

Het Cygnus biedt leerlingen ruimte en individuele begeleiding om hun talenten te ontwikkelen.⁸ Er heerst een open schoolklimaat, waar plaats is voor een diverse leerlingpopulatie en iedereen zich welkom kan voelen.

Doelstelling 5: **schoolprofiel aanscherpen en naamsbekendheid vergroten**

Wij streven ernaar een school te zijn met een personeels- en leerlingenpopulatie die een goede afspiegeling is van de Amsterdamse bevolking. Door onze klassieke opleiding op moderne leest geschoeid, bieden we eigentijds gymasiaal onderwijs dat ons onderscheidt van onder andere de andere Amsterdamse gymnasia.⁹ Door ons netwerk in de stad en daarbuiten uit te breiden en een *community* op te richten voor onze alumni, vergroten we onze naamsbekendheid en weten leerlingen die zich op het Cygnus thuis zouden kunnen voelen, ons steeds beter te vinden.

Acties

- Beter zicht krijgen op potentiële leerlingen.
- Voorlichtingsactiviteiten uitbreiden en toespitsen. Nadrukkelijk(er) specifiek aanbod in de etalage zetten, zoals het verrijkingsprogramma voor leerlingen die extra uitdaging willen en het pre- university-aanbod.

---

⁸ Zie ook het *Schoolondersteuningsprofiel* (SOP): <https://www.cygnusgymnasium.nl/praktisch/Regelingen>.

⁹ Zie voor ons reguliere onderwijsaanbod de Lessentabel 2020-2021 en voor de opbouw van ons lesprogramma en aanvullende activiteiten de Schoolgids 2020-2021, hoofdstuk 5, beide te vinden op: <https://www.cygnusgymnasium.nl/praktisch/Regelingen>.

- Aansluiting van de diverse leerlingpopulatie bij ons onderwijs verbeteren en vergroten, onder meer door deelname aan het traject De Transformatieve School.
- Komen tot afspraken met de andere Amsterdamse gymnasia over capaciteitsvraagstukken gerelateerd aan de loting-matching-procedure.
- Meer werk maken van *community building* onder alumni.

4 Kwaliteitszorg

Bij alles wat we doen is 'kwaliteit' het sleutelbegrip. Kwaliteit van onderwijs staat daarbij voorop, want leerlingen die op onze school onderwijs volgen, hebben recht op goed onderwijs in een veilige omgeving. Om de doelstellingen te realiseren voeren we een strategisch kwaliteitsbeleid. De focus van dit beleid is gelegen in de dialoog, in onderzoek en meten 'wat werkt'. Zo zijn we in staat ons onderwijs voortdurend te verbeteren.

4.1 Kwaliteitszorg

Om de onderwijskwaliteit op een hoog niveau te houden is een duidelijke inbedding van kwaliteitszorg onmisbaar. De laatste jaren zijn we steeds systematischer bezig met de borging van de onderwijskwaliteit en -ontwikkelingen. De schoolleiding heeft geregeld overleg met de Medezeggenschapsraad om advies in te winnen over en instemming te verkrijgen met nieuw ontwikkeld beleid. Ook vinden er elk half jaar leerlingevaluatie plaats en is er contact met de ouderraad en de leerlingenraad om zicht te houden op hoe het onderwijs en de organisatie worden ervaren. De afzonderlijke secties overleggen veelvuldig met elkaar om het onderwijs binnen en tussen de verschillende leerjaren goed op elkaar af te stemmen en waar nodig te verbeteren en/of ontwikkelen.

Door ons ingezette instrumenten voor de borging van onze onderwijskwaliteit zijn onder meer lesbezoeken, enquêtes en intervisiegesprekken. Lesobservaties door docenten en schoolleiders zijn een belangrijke bron voor verbetering en borging. De vaksecties en de schoolleiding leggen hun doelen per schooljaar vast in hun jaarplannen die op het Schoolplan zijn afgestemd. Daarnaast kan een medewerker ook individuele leerdoelen hebben. In de gesprekscyclus tussen leidinggevende en medewerker worden deze individuele doelen verkend en worden afspraken gemaakt over de realisatie daarvan.

Voor het monitoren van de primaire onderwijsopdracht van onze school wordt gekeken naar in-, door- en uitstroomcijfers en examenresultaten. We creëren echter nog onvoldoende ruimte om resultaten uit evaluaties goed te analyseren en te bepalen welke specifieke doelen we nastreven. Ook kan meer inhoudelijke samenwerking tussen secties bijdragen aan een grotere samenhang binnen het onderwijs.

We streven ernaar om een lerende organisatie te zijn, waarin we kritisch durven te kijken naar wat we doen en elkaar met constructieve feedback verder helpen waar we kunnen. De reflectie op ons werk gebeurt zowel formeel, met vaste evaluatieprocedures, als informeel, in bijvoorbeeld collegiaal overleg en gesprekken met leerlingen.

Daarnaast hechten we grote waarde aan goede (bij- en na)scholing van onze medewerkers. Scholing wordt gevolgd ten behoeve van de eigen professionele ontwikkeling en/of in het kader van de in dit Schoolplan beschreven doelstellingen.

Acties

- Betere afstemming in en tussen de afzonderlijke secties om de onderwijskwaliteit beter te

borgen. Duidelijke(re) afspraken over onder andere gezamenlijke begrippen, gedeelde regels en vakoverstijgende vaardigheden.

- Meer ruimte maken voor analyse van evaluatieresultaten en onder andere met leerlingen en alumni langer stilstaan bij de vraag of het onderwijsaanbod aansluit op wat ze nodig hebben/hadden.

- Gericht aanbieden en stimuleren van het volgen van scholing om een professioneel leerklimaat te bevorderen en medewerkers beter toe te rusten voor hun taak in een veranderende samenleving.

4.2 P&O-beleid

Goed onderwijs vraagt om een positieve basishouding van alle medewerkers. Iedereen is uniek en de moeite waard, heeft kwaliteiten en kan zich ontwikkelen door samen te werken en van elkaar te leren. Ook voor onze medewerkers zorgen we voor kwaliteit: de mensen die op onze school werken zijn immers cruciaal voor het niveau van ons onderwijs! Medewerkers hebben recht op goed werk, in een omgeving die hen in staat stelt het beste uit zich zelf boven te halen en waar zij dagelijks met plezier naartoe gaan. Juist omdat mensen de belangrijkste schakel vormen om tot onderwijskwaliteit te komen, hechten we groot belang aan goed P&O-beleid. De leidende principes zijn onder andere: vrijheid vanuit gelijkwaardigheid, ruimte voor diversiteit, verantwoordelijkheid voor elkaar en de samenleving en dienstbaarheid naar elkaar en naar de organisatie. De school is de plek waar we hieraan recht doen.

Het P&O-beleid voldoet aan de volgende succesbepalende factoren:

- We zijn in staat gekwalificeerde en betrokken medewerkers binnen te halen en te behouden.
- We geven erkenning en waardering aan onze medewerkers.
- We voeren een effectieve en efficiënte bedrijfsvoering.

Voor de invulling en uitvoering van ons personeelsbeleid krijgen we ondersteuning van de afdeling P&O van ZAAM. Zij heeft brede expertise op het gebied van P&O-beleidsontwikkeling en

-uitvoering. Binnen ZAAM ondersteunt zij de scholen, opdat die het personeelsbeleid voor de medewerkers op een goede manier gestalte kunnen geven. Daarbij hebben zij aandacht voor emancipatie, diversiteit en dialoog tussen mensen met verschillende achtergronden.

Het Cygnus Gymnasium gezien vanaf de Wibautstraat